

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
LINGUISTIC STUDIES

МІЖНАРОДНИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Засновано в 1994 р.

Випуск 45

Вінниця
ДонНУ імені Василя Стуса
2023

Редакційна рада: Лариса Азарова, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Флорій Бацевич, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Наталія Іваницька, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Олена Карпенко, доктор філологічних наук, професор (м. Одеса, Україна); Анатолій Мойсієнко, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Людмила Попович, доктор габілітований, професор (м. Белград, Республіка Сербія); Анатолій Приходько, доктор філологічних наук, професор (м. Запоріжжя, Україна); Ігор Проценко, доктор філософії, доцент (м. Асунсьйон, Парагвай); Міхал Сарновський, доктор габілітований, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща); Мар'ян Скаб, доктор філологічних наук, професор (м. Чернівці, Україна).

Редакційна колегія: Алла Архангельська, доктор філологічних наук, професор (м. Оломоуц, Чеська Республіка); Ірина Гарбера, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Ілля Данилюк, кандидат філологічних наук, доцент (вебрерактор) (м. Київ, Україна); Ірина Домрачева, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (головний редактор) (м. Вінниця, Україна); Ольга Залужна, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Мілена Іванович, доктор габілітований, професор (м. Белград, Сербія); Олександр Кіклевіч, доктор філологічних наук, професор (м. Ольштин, Польща); Наталя Кобченко, доктор філологічних наук, доцент, (м. Київ, Україна); Людмила Коваль, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Марта Кондратюк, кандидат філологічних наук, PhD (м. Вінниця, Україна); Тетяна Космеда, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Ірина Кочан, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Елла Кравченко, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Костянтин Мізін, доктор філологічних наук, професор (м. Переяслав, Україна); Ганна Ситар, доктор філологічних наук, доцент (м. Прага, Чеська Республіка); Пшемислав Юзвікевич, доктор габілітований, професор (м. Вроцлав, Польща); Мотокі Номаті, доктор філологічних наук, професор (м. Хокайдо, Японія).

Рецензенти:

Біскуп І. П., доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки);
Грещук В. В., доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університету імені Василя Стефаника);
Кондратенко Н. В., доктор філологічних наук, професор (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова).

Видання затверджене Міністерством освіти і науки України як фахове («Перелік № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» Бюлетень ВАК України. 1999. № 4); («Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. 2009. № 12; затверджено постановою президії ВАК України від 18.11.2009 р. № 1-05/5; Наказ № 515 МОН України від 16.05.2016 р.); категорія Б (Наказ Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020). Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії КВ № 22549-12449ПР від 20.02.2017 року.

Затверджено до друку Вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 7 від 28 квітня 2023 р.)

Засновник: Донецький національний університет імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України. Використання матеріалів серії «Лінгвістичні студії Linguistic Studies» передбачає обов'язкове покликання на них. Офіційний сайт збірника: <https://sites.google.com/view/linguisticstudies/>

Л 59 Лінгвістичні студії Linguistic Studies: зб. наук. праць / Донецький національний університет імені Василя Стуса; гол. ред. А. Загнітко. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2023. Вип. 45. 217 с.

Print ISSN 1815-3070
Online ISSN: 2308-0019
ISBN 966-7277-88-7

Розглянуто актуальні проблеми теорії мови, з'ясовано напрями еволюції морфологічних і синтаксичних категорій, визначено актуальні проблеми зіставно-типологічного вивчення мов, а також лінгвістики тексту, дискурсології й дискурс-аналізу, встановлено особливості функційної семантики фразеологічних і лексичних одиниць, окреслено особливості розвитку етнолінгвістики, лінгвокультурології та ономастики, висвітлено напрями прикладної лінгвістики, висловлена оцінка актуальності та значущості нових лінгвістичних праць.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

УДК 801.808.804.807

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

**LINHVISTYCHNI STUDIYI
LINGUISTIC STUDIES**

INTERNATIONAL COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS
The collection was established in 1994

Volume 45

Vinnytsia
Vasyl' Stus DonNU
2023

Editorial Council: Larysa Azarova, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Floriy Batsevych, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Kateryna Horodenska, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Nataliia Ivanytska, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Olena Karpenko, Doctor of Philology, Professor (Odesa, Ukraine); Anatoliy Moysiyenko, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Lyudmyla Popovych, Doctor of Philology, Professor (Belgrade, Republic of Serbia); Anatoliy Prykhodko, Doctor of Philology, Professor (Zaporizhzhia, Ukraine); Igor Protsenko, Doctor of Philosophy, Associate Professor (Asunción, Republic of Paraguay); Michal Sarnowski, Doctor of Philology, Professor (Wroclaw, Republic of Poland); Marjan Skab, Doctor of Philology, Professor (Chernivtsi, Ukraine).

Editorial Board: Alla Arkhanhelska, Doctor of Philology, Professor (Olomouc, Czech Republic); Iryna Harbera, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Ilyia Danyliuk, Candidate of Philology, Associate Professor (Web Editor) (Kyiv, Ukraine); Iryna Domracheva, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Anatoliy Zahnitko, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS of Ukraine (Editor-in-Chief) (Vinnytsia, Ukraine); Olha Zaluzhna, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Milena Ivanovych, Doctor of Philology, Associate Professor (Belgrade, Republic of Serbia); Oleksandr Kiklevych, Doctor of Philology, Professor (Olsztyn, Republic of Poland); Natalia Kobchenko, Doctor of Philology, Associate Professor (Kyiv, Ukraine); Liudmyla Koval, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Marta Kondratiuk, candidate of philological sciences, PhD (Vinnytsia, Ukraine); Tetiana Kosmeda, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Iryna Kochan, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Ella Kravchenko, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Kostiantyn Mizin, Doctor of Philology, Professor (Pereiaslav, Ukraine); Motoki Nomachi, Doctor of Philology, Professor (Hokkaido, Japan); Hanna Sytar, Doctor of Philology, Associate Professor (Prague, Czech Republic); Przemysław Józwickiewicz, Doctor of Philology, Associate Professor (Wroclaw, Republic of Poland).

Reviewers:

Biskub Iryna, Doctor of Philology, Professor (Lesya Ukrainka Volyn National University);
Greshchuk Vasyl', Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University);
Kondratenko Nataliia, Doctor of philology, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University).

Publication is approved by HAC of Ukraine as a special ("The List No 1 of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. 1999. No 4); ("The List of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. 2009. No 12; approved by the Resolution of the Presidium of HAC of Ukraine No 1-05/5 dated 18.11.2009; Decree No 515 of MES of Ukraine dated 16.05.2016); Category "B" (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 409 of 17.03.2020). Certificate of State Registration of Printing Mass Media of Series KB № 22549-12449IIP dated 20.02.2017.

The collection was approved for publication by the Academic Council of Vasyl' Stus Donetsk National University
(Proceedings No 7 dated April 28th, 2023)

Founder: Vasyl' Stus Donetsk National University of MES of Ukraine. At use the materials of the series reference to «Linhvistychni Studiyi Linguistic Studies» is obligatory. Official website of the Collection: <https://sites.google.com/view/linguisticstudies/>

Л 59 Linhvistychni Studiyi Linguistic Studies: collection of scientific papers / Vasyl' Stus Donetsk National University; Ed By A. Zahnitko. Vinnytsia: Vasyl' Stus Donetsk National University, 2023. Vol. 45. 217 p.

Print ISSN 1815-3070
Online ISSN: 2308-0019
ISBN 966-7277-88-7

The collection considers current issues of the theory of language, ascertains the tendencies of evolution of morphological and syntactic categories, identifies the topical issues of comparative-typological study of languages, as well as text linguistics, discourse studies, and discourse analysis, determines the peculiarities of functional semantics of lexical and phraseological units, outlines the features of ethnolinguistics, linguoculturology, and onomastics, highlights the areas of applied linguistics, denotes the evaluation of relevance and importance of recent linguistic works.

The collection is intended for scientists, lecturers, post-graduate students and students-philologists.

UDC 801.808.804.807

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Актуальні проблеми морфології та словотвору	7
<i>Гірняк Олег.</i> Продуктивні способи творення етнофілізмів в сучасному інтернет-дискурсі.....	7
<i>Деменчук Олег.</i> Знову про моделі семантичної деривації лексики.....	16
<i>Ковтун Оксана.</i> Неологізми в системі ознаково-предметних агентивних імен (на матеріалі української і англійської лінгвокультур).....	27
РОЗДІЛ II. Лінгвоперсонологія	41
<i>Гарбера Ірина, Антонюк Олена.</i> Лексико-семантичне поле «конфлікт» у творчому доробку Василя Стуса (на матеріалі збірки «палімпсести»).....	41
РОЗДІЛ III. Проблеми лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики	54
<i>Андрущенко Вікторія.</i> Художній текст в аспекті його комунікативної структури: теоретична перспектива.....	54
<i>Бацевич Флорій, Сазонова Ярослава.</i> Контексти реалізації комунікативних смислів дискурсивних слів (на матеріалі лексеми <i>якось</i>).....	63
<i>Джеріх Олена.</i> Метафора як засіб смислотворення (на матеріалі концепту «Смерть» в англійській та німецькій мовах у компаративному аспекті).....	70
<i>Лаврів Мар'яна.</i> Типові моделі трансформування інтертекстем в українському інтернет-дискурсі.....	78
<i>Мойсієнко Анатолій.</i> Повторюваний компонент в організації цілісної структури сонетного тексту.....	90
РОЗДІЛ IV. Дискусії та полеміка	105
<i>Біскуб Ірина.</i> Критичний аналіз дискурсу Н. Чомського у часі війни Росії проти України.....	105
РОЗДІЛ V. Лінгвогеографія, соціолінгвістика, ономастика й термінологія: актуальні підходи, категорії та аспекти	116
<i>Білецька Олена, Журавська Юлія.</i> Структурні особливості термінологічних одиниць у синоптичних текстах у порівняльному аспекті (на матеріалі німецької та української мов).....	116
<i>Пасєка Андрій.</i> Кваліфікаційні та диференційні ознаки термінів урології.....	127
<i>Кочан Ірина.</i> Ретермінізація зоолексем в сучасній українській науковій мові.....	137
РОЗДІЛ VI. Прикладна лінгвістика: напрями й аспекти дослідження	150
<i>Бевз Юлія.</i> Фраземи з компонентом 'міфологічна істота': типологія і лінгвокультурологічний коментар.....	150
<i>Загнітко Анатолій, Жигай Анастасія.</i> Війна на сході України очима учнів Вінниччини й Донеччини: асоціативний словник (2014 – 2021 рр.).....	162
<i>Космеда Тетяна, Пересада Єлизавета.</i> Історія лінгвографії: багатовекторна агресивна політика «русского мира».....	172
<i>Лотоцька Наталія.</i> Статистичний профіль емоційного стану побоювання (страх) в текстах Р. Іваничука та П. Загребельного.....	185
РОЗДІЛ VII. Хроніки / Рецензії й анотації	205
<i>Космеда Тетяна.</i> Розширення горизонтів соціолінгвістичної проблематики. Рецензія на монографію: Ажнюк Б. М. Мовна політика: Україна і світ: монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 420 с.....	205
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	212
ВІДОМОСТІ ПРО РЕЦЕНЗЕНТІВ	215

CONTENTS

SECTION I. Current Issues of Morphology and Word formation	7
<i>Hirnyak Oleg</i> . Productive methods of creating ethnophaulisms in contemporary internet discourse.....	7
<i>Demenchuk Oleh</i> . Lexical semantic derivation models revisited	16
<i>Kovtun Oksana</i> . Neologisms in the system of characteristic-object agentive nouns (based on the material of the Ukrainian and English linguistic cultures)	27
SECTION II. Linguopersonology	41
<i>Harbera Iryna, Antoniuk Olena</i> . The lexico-semantic field “conflict” in vasylyshchuk’s creative work (based on the materials of the “palimpsest” collection).....	41
SECTION III. Issues of Text Linguistics, Discourse Studies, and Cognitive Linguistics	54
<i>Andrushchenko Viktoriia</i> . Literary text in aspect of its communicative structure: theoretical perspective	54
<i>Batsevych Florij, Sazonova Yaroslava</i> . Contexts of the realization of discursive words communicative senses (as evidenced by the lexeme <i>якось</i>).....	63
<i>Dzherikh Olena</i> . Metaphor as a Means of Meaning Creation (Based on the Material of the Concept DEATH in English and German Languages in a Comparative Aspect)	70
<i>Lavriv Mariana</i> . Typical models of intertextemes transformation in Ukrainian Internet discourse	78
<i>Moisiienko Anatolii</i> . The repetitive component in the organization of the integral structure of the sonnet text	90
SECTION IV. Discussions and polemics	105
<i>Biskub Iryna</i> . Critical discourse analysis of Noam Chomsky’s discourse in times of russia’s war against Ukraine	105
SECTION V. Linguogeography, Sociolinguistics, Onomastics, and Terminology: Current Approaches, Categories, and Aspects	116
<i>Biletska Olena, Zhuravska Yuliia</i> . Structural features of terminological units in synoptic texts in a comparative aspect (on the material of German and Ukrainian languages) terms	116
<i>Pasieka Andrii</i> . Qualification and differential signs of urology terms	127
<i>Kochan Iryna</i> . Reterminization of zoolexes in modern Ukrainian scientific language	137
SECTION VI. Applied Linguistics: Trends and Aspects of Studies	150
<i>Bevz Yuliia</i> . Phraseological units with the ‘mythological being’: typology and linguocultural commentary	150
<i>Zahnitko Anatolii, Zhyhai Anastasiya</i> . War in the east of Ukraine through the eyes of students of Vinnytsia region and Donetsk region: associative dictionary (2014 - 2021)	162
<i>Kosmeda Tetyana, Peresada Yelyzaveta</i> . Linguography history: the multi-vector aggressive policy of the «russian world».....	172
<i>Lototska Nataliia</i> . Statistical profile of the emotional state fear (страх) In R. Ivanytchuk’s and P. Zahrebelnyi’s texts	185
SECTION VII. Chronicles / Reviews and Summaries	205
<i>Kosmeda Tetyana</i> . Expanding the Horizons of Sociolinguistic Problems. Review of the monograph: Azhniuk B. M. Language policy: Ukraine and the World: a monograph. K.: Dmytro Burago Publishing House, 2021. 420 p.	205
CONTRIBUTING AUTHORS	212
CONTRIBUTING REVIEWERS	215